

Мр Добривоје Јовановић,
Историјски архив - Јагодина

ЂАЦИ ИЗ КРАГУЈЕВАЧКОГ ОКРУГА НА ШКОЛОВАЊУ У ФРАНЦУСКОЈ У ВРЕМЕ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА

Апстракт: Помоћ српској омладини пружило је неколико земаља у време Првог светског рата. Француска је у томе предњачила, јер је примила највећи број ђака, а и сама иницијатива потекла је од стране француских власних и хуманитарних организација.

Кључне речи: Француска, Србија, ђаци, школа.

ПРЕГЛЕД РАДА У 1916. И 1917, КРФ 1918.

Предлог за помоћ школској деци из земаља које су у пријатељским односима са Француском, први пут је покренут 4. марта 1914. године. Творац овог предлога Андре Онор, посланик за департаман Бас Али, исту иницијативу је покренуо и у првој половини 1915. године. Предложио је да се одређен број српских ђака, деце погинулих војника, приме у француске школе, на терет Француске. На основу ове иницијативе и договора са представницима српске владе, Комисија за спољне послове француске скупштине 26. новембра 1915. године, донела је *Резолуцију о пријему 500 ђака*.

Помоћ српској омладини пружале су и неке хуманитарне организације. У Француској је још од јануара 1915. године постојао Француско-српски комитет, основан са циљем да организује прикупљање помоћи српским ђацима. Комитет је углавном окупљао жене француских и српских политичара и научника. Од јануара 1916. године, бригу за ученике преузело је новоосновано друштво "*Српски народ у Француској*". Од јуна исте године, српска влада је преко свог Просветног одељења обезбеђивала потребна средства, али ипак главни терет издржавања српских ученика и даље је падао на Француску.

Прве групе ученика стигле су у Француску већ последњих дана децембра 1915. године. Прва група пошла је из Солуна и бројала је близу 800 ученика. Окупљање ђака који су се кретали ка Јадранској обали започето је у Скадру. Прва група, која је тада оформљена бројала је такође око 800 ђака. Они су из Медове отпутовали 6. и 7. јануара 1916. године. Нешто пре ове групе, око 400 ученика старијих разреда отпутовало је преко

Италије за Француску у варош Екс-Ле-Бен, одакле су размештени по средњим школама и лицејима у разним местима. Још неколико група, укупно са око 600 ђака, у току фебруара 1916. године отпутовало је из Медове, са Драча и са Крфа.

Многи ученици отишли су у Француску захваљујући својим родитељима или родбини.

Према извештајима Министарства просвете, у школској 1916-1917. години, на школовању у Француској било је 1235 ученика и 300 ученица: у 16 мушких лицеја било је 445 ученика, у 26 мушких колеџа 590 ученика, у 9 виших основних школа 175, у 1 учитељској школи 14, у 1 приватној мушкој школи 11, у 4 женска лицеја 54 ученице, у 4 женске школе 87 ученица, у 8 виших основних школа 100 ученица, у 3 више женске школе 49, у једној приватној женској школи 9, у 1 женској учитељској школи 2.

Осим тога, у 1 приватној основној школи код Париза било је 28 ученица, у 5 основних школа на Корзици 132 ученика и 72 ученице и у Алжиру 153 ученика средњих школа и 46 ученика основних школа.

СПИСАК ЂАКА ИЗ КРАГУЈЕВАЧКОГ ОКРУГА НА ШКОЛОВАЊУ У ФРАНЦУСКОЈ У ВРЕМЕ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА

Ажан

Александар Лазаревић, 6. разред, син Милутина, трговца из Тополе.

Екс-ан-Прованс

Драгиша Гојковић, 5. разред, син Владе, учитеља из Крагујевца.

Драгослав Милосављевић, 6. разред, син Милосава, председника првостепеног суда из Крагујевца.

Милош Гавриловић, 5. разред, син Николе, порезника из Крагујевца.

Алт

Боривоје Марковић, 7. разред, син Матеје, контролора Војнотехничког завода у Крагујевцу.

Синиша Даничић, 6. разред, син Живка, чиновника монопола из Крагујевца.

Анси

Ружица Марковић, 3. разред, кћи Живана, општинског деловође из Аранђеловца.

Душанка Бејковић, 1. разред, кћи Миодрага, глумца из Крагујевца.

Барселонет

Драгољуб Праковић, 3 разред, син Луке, столара из Аранђеловца.

Велимир Врбанац, 4. разред, син Ђуре, професора из Крагујевца.

Миодраг Јанковић, 2 разред, син Драгољуба, учитеља из Гунцига (Округ крагујевачки).

Живадин Гавриловић, 2. разред, син Симке, удове из Крагујевца.

Љубомир Исаковић, 3. разред, син Алексе, свештеника из Тополе.

Момчило Милојевић, 3. разред, син Живојина, наредника из Крагујевца.

Душан Петковић, 3. разред, син Саве, пуковника из Крагујевца.

Миливоје Гавриловић, 4. разред, син Милеве, удове из Крагујевца.

Боривоје Гавриловић, 3. Разред, син Николе, управника пореског одељења из Крагујевца.

Богољуб Јуришић, 4. разред, син Саве, чиновника општине из Крагујевца.

Бур д Пеаж

Драгољуб Крстић, 5. разред, син покојног Живојина, пуковника из Крагујевца.

Бомон д Ломањ

Милорад Јовановић, син Љубомира, народног посланика из Лапова.

Драгослав Павићевић, син Јована, седлара из Крагујевца.

Будимир Плећевић, син Вељка, трговца из Аранђеловца.

Миодраг Радоњић, син Радоја, пушкара из Крагујевца.

Ст.Етјен

Мирко Новаковић, 5. разред, син Бошка, пензионера из Крагујевца.

Александар Пападопулос, 5. разред, син Јанаћка, рентијера из Крагујевца.

Кан

Стеван Михаиловић, 5. разред, син Бранка, дрогеристе из Крагујевца.
Јован Илић, 5. разред, син Владимира, школског надзорника из Аранђеловца.

Богдан Михаиловић, 4. разред, син Бранка, дрогеристе из Крагујевца.

Бањер д Бигар

Милан Видовић, 2. разред, син Ристе из Крагујевца.

Светислав Премовић, 3. разред, син Богољуба, професора гимназије из Крагујевца.

Фонтенбло

Драгиша Поповић, 5. разред, син Павла, скретничара из Крагујевца.

Гизор сир Егип

Миодраг Ристић, 1. година трговачке академије, син Михаила, трговца из Крагујевца.

Гренобл

Андрија Гонсиоровски, 2. разред, син Владимира, пешадијског потпуковника у пензији из Крагујевца.

Светислав Марићевић, 1. разред, син Милана Рајића, десетара пруге из Аранђеловца.

Бордо-Либурн

Даринка Ћирић, 6. разред, кћи Косте, рентијера из Крагујевца.

Маноси

Милутин Катић, 4. разред, син Радоја, земљорадника из Осипаонице.

Лион

Благоје Димитријевић, 4. разред, син Драгутина, свештеника из Крагујевца.

Ђорђе Илић, 4. разред, син Марије из Раче.

Мирослав Јосифовић, 6. разред богословије из Крагујевца.

Бранимир Ивановић, 6. разред, син Вука, професора из Крагујевца.

Немања Новаковић, 5. разред, син Владислава, учитеља из Брзана.
Милутин Спасојевић, 2. разред, син Луке, свештеника из Крагујевца.
Радоје Спасојевић, 4. разред, син Луке, свештеника из Крагујевца.
Божидар Тодоровић, 1. разред, син Михаила, потпуковника из Крагујевца.

Илија Живановић, 4. разред, син Милоша, земљорадника из Чумића.
Драгољуб Гајић, 4. разред, син Вујице, трговца из Аранђеловца.
Миодраг Антић, 3. разред, син Алексе, обућара из Крагујевца.
Милутин Васић, 3. разред, син Милије, столара из Крагујевца.

Мо

Владета Рајичић, 2. разред, син Антонија, учитеља из Крагујевца.
Радоје Кнежевић, 3. разред, син Лазара, секретара министарства просвете из Страгара.

Мулен

Бранислав Вукадиновић, 5. разред, старатељ Михајло Петровић, судски чиновник из Крагујевца.

Мартел

Радоје Максимовић, 4. разред, син Николе, кафеције из Крагујевца.
Драгутин Тасић, 6. разред, син Тодора, бившег општинског писара из Крагујевца.

Ним

Вукан Дешић, 4. разред, син Јелене из Крагујевца.
Иван Милорадовић, 5. разред, син Милана из Крагујевца.
Петроније Васиљевић, 4. разред, син Радоја, земљорадника из Крагујевца.
Првослав Милошевић, 5. разред, син Персиде из Крагујевца.
Радмило Динић, 5. разред, син Милана из Крагујевца.
Радомир Јакшевац, 4. разред, син Луке, апотскара из Крагујевца.
Љубомир Јовановић, 4. разред, син Драгиње из Крагујевца.
Владимир Павловић, 2. разред, син Драгољуба из Крагујевца.
Јован Павловић, 3. разред, син Драгољуба из Крагујевца.
Драгослав Ћировић, 2. разред, син Владислава, воскара из Крагујевца.
Александар Миленовић, 2. разред, син Ђорђа, пензионера из Крагујевца.

Богољуб Тијанић, 3. разред, син Павла, војног капетана из Леђића.
Рајица Маринковић, 5. разред, син Драгомира из Крагујевца.

Перне

Милош Тасић, 4. разред, син Стевана, мајора из Крагујевца.

Поапје

Коста Маршићанин, 6. разред, син покојног Будисава, управника поште из Крагујевца.

Ђорђе Алимпијевић, 6. разред, син Ранка, земљорадника из Драча.

Михаило Стевановић, 6. разред, син Радула, бакалина из Крагујевца.

Драгољуб Михаиловић, 1. разред, син покојног Панте, бившег предузимача из Крагујевца.

Понс

Миодраг Поповић, 2. разред, син Лазара из Бадњеваца.

Илија Кузмановић, 3. разред, син Наума из Крагујевца.

Извори:

Српске новине, Крф. 1916: бр. 1, 4, 5, 12, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28,
36, 37, 38, 40, 45, 48, 53, 54, 55, 57, 58, 62, 64, 68,
9, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 79, 81, 82.

Српске новине, Крф. 1917: бр. 15, 54, 130.

Српске новине, Крф. 1918: бр. 26.

Архив Србије, *Министарство просвете на Крфу*, 1916: Л/28, У/1; Г/17; У/1;
Преглед рада у 1916 и 1917, Крф 1918.

Mr Dobrivoje Jovanović

Education of Students from the District of Kragujevac in France during the First World War

Summary

During the World War I, several countries provided aid to Serbian youth. France was the country which offered the most help since it welcomed the largest number of students and the initiative itself came from the French authorities and humanitarian aid organizations.